

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Dubrovnik, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
Planovi gospodarenja otpadom	4
Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	13
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	17
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	23
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	25
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	25
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE	29
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	32

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

KLASA: 041-01/13-10/31
URBROJ: 613-21-14-74

Dubrovnik, 10. listopada 2014.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 10. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Dubrovačko-neretvanske županije (županija, pet gradova i 17 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Dubrovačko-neretvanska županija ima 230 naselja. Površina županije je 9 272 km², od čega se na kopno odnosi 1 782 km², a na more 7 490 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Dubrovačko-neretvanska županija ima 122 568 stanovnika, 42 077 kućanstava i 64 994 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Dubrovačko-neretvanske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Dubrovačko-neretvanske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Dubrovačko-neretvanska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Dubrovačko-neretvanske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Dubrovačko-neretvanske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetska oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Dubrovačko-neretvanske županije je u listopadu 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2008. do 2015. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasilu 31. listopada 2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u iznosu 451.658.000,00 kn (tehnička dokumentacija 15.000.000,00 kn, centar za gospodarenje otpadom 245.800.000,00 kn, odvojeno skupljanje otpada 84.520.000,00 kn i sanacija odlagališta 106.338.000,00 kn). Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva. Predviđena je sanacija divljih odlagališta do konca 2009., nabava opreme za 250 zelenih otoka, izgradnja osam pretovarnih stanica i 16 mini reciklažnih dvorišta do konca 2011., izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom, sedam kompostana, osam reciklažnih dvorišta građevinskog otpada i nabava 17 rashladnih kontejnera do konca 2012., a sanacija i zatvaranje postojećih službenih odlagališta otpada i izgradnja sedam reciklažnih dvorišta do konca 2015.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Dubrovnik	DA	14. prosinca 2011.	2011.-2015.	DA
2.	Grad Korčula	DA	4. listopada 2011.	2011.-2018.	DA
3.	Grad Metković	DA	3. travnja 2012.	2011.-2018.	DA
4.	Grad Opuzen	DA	29. lipnja 2010.	2010.-2017.	DA
5.	Grad Ploče	DA	29. prosinca 2010.	2010.-2017.	DA
6.	Općina Blato	NE	-	-	-
7.	Općina Dubrovačko primorje	DA	20. studenoga 2007.	2007.-2014.	NE
8.	Općina Janjina	NE	-	-	-
9.	Općina Konavle	DA	15. lipnja 2007.	2007. 2012.	NE
10.	Općina Kula Norinska	NE	-	-	-
11.	Općina Lastovo	DA	3. rujna 2010.	2010.-2015.	DA
12.	Općina Lumbarda	DA	22. prosinca 2012.	2012.- 2020.	DA
13.	Općina Mljet	DA	12. rujna 2010.	2010.- 2015.	DA
14.	Općina Orebić	DA	9. kolovoza 2010.	-	DA
15.	Općina Pojezerje	NE	-	-	-
16.	Općina Slivno	DA	6. svibnja 2010.	2010.-2017.	DA
17.	Općina Smokvica	DA	31. listopada 2006.	2006.-2009.	DA
18.	Općina Ston	NE	-	-	-
19.	Općina Trpanj	DA	15. rujna 2010.	2010.-2015.	NE
20.	Općina Vela Luka	NE	-	-	-
21.	Općina Zažablje	DA	17. lipnja 2006.	2006.-2009.	DA
22.	Općina Župa dubrovačka	NE	-	-	-

Plan gospodarenja otpadom je donijelo 15 jedinica lokalne samouprave, a sedam nije donijelo (općine Blato, Janjina, Kula Norinska, Pojezerje, Ston, Vela Luka i Župa dubrovačka).

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Orebić) planom gospodarenja otpadom nije utvrdila razdoblje na koje se plan donosi, tri jedinice lokalne samouprave (Grad Dubrovnik, općine Smokvica i Zažablje) su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina, a tri jedinice lokalne samouprave (općine Dubrovačko primorje, Konavle i Trpanj) nisu objavile plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Plan gospodarenja otpadom Grada Metkovića ne sadrži mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, a Općine Lumbarda popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbi članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Većina planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (gradovi Dubrovnik, Korčula, Opuzen, općine Dubrovačko primorje, Konavle, Lumbarda, Lastovo, Mljet, Orebić, Slivno, Smokvica, Trpanj, Zažablje) nije usklađena s Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, u dijelu koji se odnosi na popis opreme i objekata potrebne za odvojeno prikupljanje otpada (zeleni otoci, reciklažna dvorišta, mini reciklažna dvorišta, rashladni kontejneri, kompostane, reciklažna dvorišta građevinskog otpada) te rokove izvršenja pojedinih mjera. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Većina jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije, osim Grada Korčule, općina Janjina, Konavle, Kula Norinska, Lastovo, Pojezerje, Trpanj i Zažablje, su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Dubrovačko-neretvanske županije, odnosno obuhvaćeno je 100,0 % stanovništva. Pored domaćeg stanovništva, za vrijeme turističke sezone, skupljanjem i odvozom otpada su obuhvaćeni turisti i stanovnici koji povremeno borave u kućama za odmor.

Poslove skupljanja otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije obavlja 14 komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), dva vlastita pogona, jedno komunalno društvo u vlasništvu jedinice lokalne samouprave iz Splitsko-dalmatinske županije te tri trgovačka društva u privatnom vlasništvu (koncesionari) registrirana za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže te elektroničke opreme. Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada. Poslove skupljanja i odvoza komunalnog otpada u općinama Janjina i Ston obavljaju vlastiti pogoni.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Čistoća d.o.o., Dubrovnik	Grad Dubrovnik, općine Dubrovačko primorje, Konavle i Župa dubrovačka
2.	Hober d.o.o., Korčula	Grad Korčula
3.	Čistoća Metković d.o.o., Metković	Grad Metković i Općina Kula Norinska
4.	Čistoća Opuzen d.o.o., Opuzen	Grad Opuzen i Općina Zažablje
5.	Komunalno održavanje d.o.o., Ploče	Grad Ploče
6.	Eko d.o.o., Blato	Općina Blato
7.	Komunalac d.o.o., Lastovo	Općina Lastovo
8.	Mindel d.o.o., Lumbarda	Općina Lumbarda
9.	Komunalno Mljet d.o.o., Mljet	Općina Mljet
10.	Bilan d.o.o., Orebić	Općina Orebić
11.	Komunalac Slivno d.o.o., Opuzen	Općina Slivno
12.	Krublić d.o.o., Smokvica	Općina Smokvica
13.	Komunalno Trpanj d.o.o., Trpanj	Općina Trpanj
14.	Komunalac d.o.o., Vela Luka	Općina Vela Luka
15.	Vlastiti pogon	općine Janjina i Ston
16.	Gradska čistoća i usluge d.o.o., Vrgorac	Općina Pojezerje
17.	Flora Vtc d.o.o., Virovitica (električna i elektronička oprema)	Grad Dubrovnik
18.	Friš d.o.o., Križevci (baterije)	gradovi Dubrovnik, Metković i Ploče
19.	Respekt.d.o.o., Metković (papir, karton, plastična i staklena ambalaža)	gradovi Dubrovnik, Korčula, Metković, Opuzen, Ploče i Općina Vela Luka
20.	Unija nova d.o.o., Sesvete-Kraljevec (staklena ambalaža)	sve jedinice lokalne samouprave

Komunalna društva, vlastiti pogoni i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad (staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža, elektronička oprema i baterije) koji skupljaju četiri koncesionara se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 18 jedinica lokalne samouprave se odlaže na osam službenih odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije (Grabovica, Dubravica, Kokojevica, Lovornik, Sitnica, Sozanj, Ugrinovica i Vиноšte). Otpad s područja općine Pojezerje se odvozi na odlagalište grada Vrgorca u Splitsko-dalmatinskoj županiji, a skupljeni otpad s područja općina Janjina, Orebić i Ston se odvozi na odlagalište Neum u Bosni i Hercegovini.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Dubrovačko-neretvanske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Dubrovačko-neretvanske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada
na odlagališta Dubrovačko-neretvanske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Grabovica, Dubrovnik, Čistoća d.o.o.	Grad Dubrovnik, općine Dubrovačko primorje, Mljet, Konavle i Župa dubrovačka	31 760*	31 260	30 047
2.	Dubravica, Metković, Čistoća Metković d.o.o.	gradovi Metković i Opuzen, općine Kula Norinska i Zažablje	8 250	8 537	7 563
3.	Kokojevica, Lumbarda, Mindel d.o.o.	Grad Korčula i Općina Lumbarda	3 416*	6 940*	4 363
4.	Lovornik, Ploče, Komunalno održavanje d.o.o.	Grad Ploče i Općina Slivno	7 197	6 933	7 252
5.	Sitnica, Blato, Eko d.o.o., Komunalac d.o.o.	općine Blato i Vela Luka	4 714	3 871	3 621
6.	Sozanj, Lastovo Komunalac d.o.o.	Općina Lastovo	350	350	360
7.	Ugrinovica, Smokvica, Krublić d.o.o.	Općina Smokvica	119	113	132
8.	Vinošte, Trpanj, Komunalno Trpanj d.o.o.	Općina Trpanj	205	250	230
Ukupno			56 011	58 254	53 568

* U količine komunalnog otpada odloženog na odlagalište Grabovica za 2011. nije uključen komunalni otpad skupljen na području općine Mljet (368 t). Također, u količine komunalnog otpada odloženog na odlagalište Kokojevica za 2011. nije uključeno 2 500 t, a za 2012. nije uključeno 3 000 t komunalnog otpada skupljenog na području grada Korčule. Isto tako u količine komunalnog otpada odloženog na odlagalište Kokojevica za 2011. je uključeno 430 t zemlje koja je upotrijebljena za prekrivanje komunalnog otpada, a za 2012. je uključeno 3 856 t zemlje, dok za 2013. zemlja nije uključena u količinu odloženog komunalnog otpada.

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije. Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća miješani i krupni (glomazni otpad), za 2013. je 53 568 t, što je za 8,0 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 4,4 % u odnosu na 2011.

Smanjenje godišnjih količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije je i veće kada se uzmu u obzir količine komunalnog otpada (Grad Korčula i Općina Mljet) koje nisu iskazane u Izvješću Agencije za 2011. i 2012. Tako količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je za 12,6 % manja u odnosu na 2012., odnosno za 9,0 % u odnosu na 2011.

Odložene količine otpada su manje od procijenjenih godišnjih količina u Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije. Prema navedenom Planu mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izbjegavanje otpada u proizvodnji, ponašanje potrošača i edukacija.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije su predviđena financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 84.520.000,00 kn. Odnose se na izgradnju sedam reciklažnih dvorišta u iznosu 25.200.000,00 kn, 16 mini reciklažnih dvorišta u iznosu 3.680.000,00 kn, osam reciklažnih dvorišta za građevinski otpad (pogon za preradu građevinskog otpada) u iznosu 33.200.000,00 kn, sedam kompostana u iznosu 17.500.000,00 kn, 17 rashladnih kontejnera u iznosu 1.190.000,00 kn te na izgradnju i opremanje 250 zelenih otoka s kontejnerima u iznosu 3.750.000,00 kn.

Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla, metala, baterija, odjeće i obuće) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 33,3 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 3.609.894,00 kn. U navedenom razdoblju osam jedinica lokalne samouprave (gradovi Dubrovnik, Metković, općine Blato, Dubrovačko primorje, Konavle, Mljet, Vela Luka i Župa dubrovačka) je djelomično uspostavilo odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla, tekstila i metala postavljanjem zelenih otoka. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima. Grad Metković je također postavio na više lokacija žičane kontejnere za prikupljanje papira, kao i posude za staklenu i plastičnu ambalažu te metala koje prikuplja privatni koncesionar.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se prikupljanje i odvoz provodi jednom tjedno, a ponegdje dva puta godišnje. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Od ukupno 22 jedinice lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije, 14 lokalnih jedinica (gradovi Korčula, Opuzen, Ploče, općine Janina, Kula Norinska, Lastovo, Lumbarda, Orebić, Pojezerje, Slivno, Smokvica, Ston, Trpanj i Zažablje) nije uvelo mjere odvojenog prikupljanja otpada, osim krupnog (glomaznog) otpada. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, osim u dvije općine (Janjina i Ston) koje su osnovale vlastiti pogon u kojima se cijena usluge obračunava prema cjeniku koji je donijelo općinsko vijeće. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstva, obujmu otpada, površini prostora i jedinstveno (paušal - za sve korisnike jednako). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), jedinice lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (rujan 2014.), Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije se postupno smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 35 208 t, za 2012. je 35 460 t, a za 2013. je 34 261 t (neverificirani podaci) što je za 3,4 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 2,7 % u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Dubrovačko-neretvanske županije nije izgrađena nijedna kompostana, a planirana je izgradnja sedam.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Do konca 2013. na području Dubrovačko-neretvanske županije nije izgrađeno nijedno reciklažno dvorište za komunalni ni za građevinski otpad, iako je od 2009. do 2015. planirana izgradnja sedam reciklažnih dvorišta za komunalni otpad, osam reciklažnih dvorišta za građevinski otpad te 16 mini reciklažnih dvorišta. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati, jer kasni izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije je određen županijski koncept gospodarenja otpadom, kojim se planira izgradnja centra za gospodarenje otpadom za cijelo područje županije. Također, se planira izgradnja osam pretovarnih stanica na području gradova Dubrovnik, Korčula, Metković i Ploče te na području općina Blato, Janjina, Lastovo i Mljet. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom je do konca 2012., a pretovarnih stanica do konca 2011. Ukupna ulaganja u izgradnju centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 260.800.000,00 kn, a odnose se na izradu tehničke dokumentacije u iznosu 15.000.000,00 kn, izgradnju građevinskih objekata i nabavu opreme u iznosu 212.200.000,00 kn te na izgradnju i opremanje pretovarnih stanica u iznosu 33.600.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva fondova Europske unije, proračunska sredstva županije i jedinica lokalne samouprave.

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije je određena lokacija centra za gospodarenje otpadom na području Lučino razdolje u općini Dubrovačko primorje, a prostorno-planskom dokumentacijom gradova i općina su određene mikro lokacije pretovarnih stanica. Izgradnja pretovarnih stanica u gradovima Metković i Ploče te u općinama Janjina i Blato je planirana na lokaciji postojećih službenih odlagališta komunalnog otpada.

Aktivnosti vezane uz gospodarenje otpadom su započele 2005., međutim do konca 2013. centar za gospodarenjem otpadom nije izgrađen, jer se oduljio postupak izbora lokacije, odnosno predložene lokacije nakon geoloških i hidroloških ispitivanja su se pokazale neprihvatljivima. Izrađene su studije za odabir mikrolokacije izgradnje centra za gospodarenje otpadom na lokacijama Badovinje Rupe, Grabovica, Kumarni Dol, Donja Vas, od kojih se nakon geoloških i hidrogeoloških istražnih radova odustalo, jer pripadaju II. zoni sanitarne zaštite koje nisu prihvatljive kao lokacije za izgradnju odlagališta otpada. Nakon daljnje analize mogućih lokacija i obilaska terena, odabrana je lokacija Lučino razdolje te je 2009. izrađen Elaborat o geološkim i hidrogeološkim radovima županijskog centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje.

Izmjenama i dopunama Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, donesenim 28. lipnja 2010., određena je lokacija Lučino razdolje na području općine Dubrovačko primorje za izgradnju centra za gospodarenje otpadom. Tijekom 2010. izrađena je studija procjene utjecaja na okoliš. Javna rasprava o studiji je održana početkom 2011. Zbog velikog interesa javnosti i upućenih primjedbi na predloženu lokaciju i promijenjenih propisa (donesen Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (Narodne novine broj 66/11)), u kolovozu 2011. Fond je proveo postupak nabave za dodatna geološka i hidrogeološka istraživanja na predloženoj lokaciji. Svrha navedenih istraživanja je bila utvrditi mogući utjecaj izgradnje centra na područje posebne zaštite voda za piće (vodocrpilište Nereze i planirano vodocrpilište Doli) i na područja pogodna za gospodarski uzgoj vodenih organizama (školjkaša) u zaljevu Bistrina i Malostonskom zaljevu. Postupak istražnih radova je prekinut, jer je u listopadu 2011. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva donijelo zaključak kojim se prekida objedinjeni postupak procjene utjecaja na okoliš centra za gospodarenje otpadom do donošenja akta Hrvatskih voda, a u ožujku 2012. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo) je uputilo Dubrovačko-neretvanskoj županiji dopis u kojem se predlaže da se sredstva preusmjere na nabavu i izgradnju sortirnica otpada i kompostana za biootpad, jer je upitna predložena lokacija. Sve aktivnosti oko izgradnje centra su bile prekinute više od godinu dana.

U studenome 2012. Ministarstvo donosi upute o daljnjem postupanju, kojim se traži da se pokrenu sve radnje vezane uz dodatna geološka i hidrogeološka istraživanja na lokaciji Lučino razdolje. Na temelju obavljenih dodatnih geoloških i hidrogeoloških istraživanja je utvrđeno da se lokacija Lučino razdolje ne nalazi unutar zone sanitarne zaštite vodocrpilišta, kako postojećih tako i planiranih (IV. zona sanitarne zaštite vodocrpilišta) te su Hrvatske vode u srpnju 2013. donijele akt kojim se daje mogućnost izgradnje centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje, nakon čega je Dubrovačko-neretvanska županija podnijela zahtjev Ministarstvu radi procjene utjecaja na okoliš ovog centra i utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. Koncem veljače 2014., Ministarstvo je donijelo Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, prema kojem je zahvat na izgradnji centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje, prihvatljiv za okoliš uz ispunjenje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. Nakon rješenja o prihvatljivosti, Dubrovačko-neretvanska županija je pokrenula aktivnosti na izradi studije izvodljivosti za izgradnju centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje.

Lokacija Lučino razdolje se nalazi na području općine Dubrovačko primorje, 700 m zapadno od naselja Trnovica i 5 km od granice s Bosnom i Hercegovinom. Površina zemljišta na kojem se planira izgraditi centar za gospodarenje otpadom obuhvaća 58 ha, koje je u privatnom vlasništvu. Pristupna cesta kao i infrastrukturni priključci (vodovod, kanalizacija, elektroenergetska mreža, telekomunikacijska mreža) na navedenoj lokaciji ne postoje.

Od 2005. do konca 2013. je izrađeno jedanaest studija i elaborata vezanih uz gospodarenje otpadom za što je utrošeno 2.450.946,00 kn, a financirani su sredstvima Fonda u iznosu 1.470.568,00 kn ili 60,0 % i sredstvima županijskog proračuna u iznosu 980.378,00 kn ili 40,0 %. Dodatna geološka i hidrogeološka istraživanja na lokaciji zahvata centra za gospodarenje otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, obavljena su u 2013. i u cijelosti su financirana iz sredstava Fonda u iznosu 112.500,00 kn.

Do konca 2013., od osam planiranih pretovarnih stanica, izgrađena je jedna na području općine Mljet za što je utrošeno 3.996.058,00 kn. Izgradnja pretovarne stanice je financirana u cijelosti iz sredstava Fonda.

Dubrovačko-neretvanska županija je u veljači 2007. osnovala trgovačko društvo za gospodarenje otpadom, koje će voditi poslove na izgradnji centra za gospodarenje otpadom i upravljati sustavom gospodarenja otpadom, te organizirati i koordinirati dovoz otpada od pretovarnih stanica do centra za gospodarenje otpadom. Trgovačko društvo posluje pod nazivom Agencija za gospodarenje otpadom d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo), sa sjedištem u Dubrovniku. Društvo je u cijelosti u vlasništvu Dubrovačko-neretvanske županije, a koncem 2013. ima jednog zaposlenika. Poslovanje Društva je financirano sredstvima županijskog proračuna. Ostvareni ukupni prihodi za 2012. iznose 330.325,00 kn, a ukupni rashodi 326.731,00 kn te dobit prije oporezivanja 3.594,00 kn.

U srpnju 2010., Dubrovačko-neretvanska županija i sve jedinice lokalne samouprave s njenog područja su zaključile ugovor o izgradnji i korištenju budućeg centra za gospodarenje otpadom. Ugovorom su utvrđeni zajednički interesi svih potpisnica vezano uz uspostavu sustava gospodarenjem otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije, a odnose se na provedbu istražnih radova i izradu potrebnih projekata i druge tehničke dokumentacije, izgradnju centra za gospodarenje otpadom i uspostavu sustava gospodarenja otpadom i pretovarnih stanica, korištenje budućeg centra te upravljanje sustavom. Jedinice lokalne samouprave s područja Dubrovačko-neretvanske županije se obvezuju komunalni otpad sa svog područja zbrinjavati u budućem centru za gospodarenje otpadom.

Također je utvrđeno da će se zaključiti dodaci ugovoru, kojim će se utvrditi međusobna prava i obveze za pripremne radove, izgradnju centra za gospodarenje otpadom, pripremu, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, način i troškove korištenja centra za gospodarenje otpadom, količine odvojeno prikupljenog otpada koji će se odvoziti na materijalnu i energetska oporabu, prijevoz otpada, način i sudjelovanje svake jedinice u sufinanciranju pripreme i izgradnje centra za gospodarenje otpadom i uspostave sustava te utvrditi udjele u trgovačkom društvu za gospodarenje otpadom. Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), dodaci ugovoru nisu zaključeni.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti dodatke Ugovoru o izgradnji i korištenju budućeg centra za gospodarenje otpadom kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, sanaciju i zatvaranje odlagališta te za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Projekt izgradnje centra za gospodarenje otpadom uključuje izgradnju odlagališta, postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada i drugih građevina potrebnih za rad.

Na temelju izvršene analize različitih metoda mehaničko-biološke obrade otpada, u kolovozu 2010., je odabran proces mehaničko-biološke obrade s hibridnom tehnologijom s biosušenjem i suhom fermentacijom. Odabrana tehnologija s procijenjenim investicijskim troškovima 24.000.000 EUR, se preporuča jer je primjenom ove tehnologije moguće proizvesti najkvalitetnije gorivo iz otpada i ima integriranu proizvodnju bioplina iz otpada te visoki stupanj stabilizacije obrađenog otpada koji se odlaže na odlagalište neopasnog otpada. Maksimalni kapacitet postrojenja je obrada 120 000 t otpada godišnje. Predloženi koncept je usklađen s nacionalnim i europskim zakonima. Količina odloženog otpada na službenim odlagalištima na području Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. je 58 254 t, a u 2013. je smanjena na 53 568 t. Za očekivati je da bi se količina otpada u narednim godinama i nadalje trebala smanjivati kao rezultat novog načina gospodarenja otpadom (primarna selekcija otpada) te je upitna iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada, s obzirom da je količina otpada koja se odlaže na odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.

U Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije godišnji troškovi poslovanja centra za gospodarenje otpadom su procijenjeni u iznosu 44.000.000,00 kn, uz pretpostavku da će s radom započeti 2012. Cijena koštanja tone gospodarenja otpadom od pretovarnih stanica do zbrinjavanja nije procijenjena, a prema objašnjenju odgovorne osobe Društva, cijenu koštanja je teško utvrditi jer se kasni s izgradnjom centra te još uvijek nisu poznate konačne vrijednosti i uvjeti financiranja izgradnje centra i pretovarnih stanica, ni način na koji će se odrediti cijene transporta otpada s obzirom na različite udaljenosti pretovarnih stanica s kojih se dovozi otpad. U pripremi je izrada Studije izvodljivosti za županijski centar za gospodarenje otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na lokaciji Lučino razdolje, koja bi trebala sadržavati, između ostalog, financijsku, ekonomsku i tržišnu analizu projekta te cijenu koštanja usluge gospodarenja otpadom uzimajući u obzir početna ulaganja, operativne troškove i iznose korisničkih naknada.

U kolovozu 2011., Dubrovačko-neretvanska županija i Fond su zaključili Sporazum o ulaganju Fonda u pripreme radove za izgradnju centra za gospodarenje otpadom Lučino razdolje, pretovarnih stanica i sanaciju postojećih odlagališta. Prema Sporazumu, Fond će u cijelosti financirati istražne radove i izradu projektne dokumentacije centra za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica i sanacije odlagališta, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta za sufinanciranje sredstvima Europske unije. Također, u cijelosti će financirati sanaciju postojećih odlagališta. Prema Sporazumu, Dubrovačko-neretvanska županija se obvezala osigurati zemljište potrebno za provedbu projekta u cijelosti, odnosno riješiti imovinskopravne odnose na zemljištu lokacije budućeg centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica. Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), imovinskopravni odnosi za zemljište na lokacijama centra i pretovarnih stanica nisu riješeni.

U travnju 2014., Fond i Društvo za gospodarenje otpadom su zaključili Sporazum o ulaganju Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje centra za gospodarenje otpadom Lučino razdolje za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Prema Sporazumu, Fond se obvezuje financirati do 100,0 % opravdanih troškova otkupa zemljišta za izgradnju centra za gospodarenje otpadom putem beskamatnog zajma te do 100,0 % opravdanih troškova izrade projektne tehničke dokumentacije za navedeni Centar i za pripremu aplikacije za sufinanciranje sredstvima Europske unije, putem kapitalnih pomoći. Također se obvezuje financirati pripreme projekte izgradnje pretovarnih stanica do 100,0 % opravdanih troškova te troškove izgradnje pretovarnih stanica do 80,0 % opravdanih troškova, putem kapitalnih pomoći. Nadalje se obvezuje osigurati financijska sredstva za sanaciju odlagališta otpada do odgovarajućeg postotka, ovisno o fazama prijave tih projekata za sufinanciranje iz fondova Europske unije. Sredstva Fonda se ne mogu koristiti za plaćanje poreza ni drugih javnih davanja. Prema Sporazumu, Društvo se obvezuje poduzeti sve potrebne radnje za realizaciju izgradnje centra za gospodarenje otpadom, izgradnje pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta komunalnog otpada u slučaju da Društvo preuzme poslove sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta od jedinica lokalne samouprave.

Nadalje, obvezuje se provesti sve aktivnosti vezane uz rješavanje imovinskopravnih odnosa na lokacijama pretovarnih stanica i navedenog centra, osigurati potrebna sredstva za plaćanje poreza na dodanu vrijednost i drugih davanja te osigurati potrebna financijska sredstva za zapošljavanje u svrhu provedbe preuzetih obveza.

Odredbe Sporazuma bi trebalo realizirati do 31. prosinca 2018. Sporazumom je predviđeno da jedinice lokalne samouprave prenesu pravo građenja na zemljištu (u vlasništvu jedinica lokalne samouprave) na kojem se planiraju graditi pretovarne stanice, na Društvo, koje je zaduženo za projekt izgradnje pretovarnih stanica. Predviđeno je Ugovor o prijenosu prava građenja zaključiti na rok od 50 godina uz minimalnu propisanu naknadu. Sporazumom je također predviđeno, ako Društvo preuzme poslove sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta od jedinica lokalne samouprave, da jedinice lokalne samouprave izvrše prijenos prava građenja na zemljištu na kojem se nalaze postojeća odlagališta, na Društvo. Predviđeno je Ugovor o prijenosu prava građenja zaključiti na rok pet godina uz minimalnu propisanu naknadu. Sporazumom je utvrđeno da će se zaključiti posebni ugovori o financiranju Fonda i Društva, kojim će se urediti iznos, uvjeti i način korištenja i praćenja odobrenih sredstava Fonda, rokovi ispunjenja ugovora o javnoj nabavi te druga međusobna prava i obveze.

Iz navedenog je vidljivo da je Društvo za gospodarenje otpadom prema Sporazumu zaključenom u travnju 2014., preuzelo obvezu obavljanja svih radnji vezanih uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom i sedam pretovarnih stanica, uključujući i rješavanje imovinskopravnih odnosa za zemljište na lokacijama izgradnje te ovisno o dogovoru s jedinicama lokalne samouprave i poslove sanacije i zatvaranja postojećih osam odlagališta komunalnog otpada. Realizacija navedenih projekata je planirana do konca 2018. Procijenjena ulaganja u projekte, prema Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, iznose 360.269.000,00 kn.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Dubrovačko-neretvansku županiju te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., Državni ured za reviziju predlaže poduzeti radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 18 jedinica lokalne samouprave se odlaže na osam odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije (Grabovica, Dubravica, Lovornik, Kokojevica, Sitnica, Ugrinovica, Sozanj i Vиноšte). Navedena odlagališta su većinom u postupku sanacije, a za dva odlagališta (Grabovica i Dubravica) je završen postupak I. faze sanacije, što se odnosi na saniranje starog dijela odlagališta. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje (Kokojevica, Sozanj, Vиноšte, Ugrinovica) ili prenamjena u reciklažna dvorišta (Grabovica, Dubravica) ili u pretovarne stanice (Dubravica, Lovornik, Sitnica).

Prema Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, sanacija i zatvaranje odlagališta se planira do konca 2015. Za sanaciju navedenih odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 21.094.417,00 kn, jedinice lokalne samouprave 24.204.023,00 kn i komunalno trgovačko društvo 2.060.480,00 kn, što ukupno iznosi 47.358.920,00 kn. Fond je doznačio gradovima i općinama 21.536.701,00 kn, od čega je za sanaciju odlagališta utrošeno 21.094.417,00 kn, a za više doznačena sredstva je zatražen povrat sredstava od Općine Lastovo 269.254,00 kn i Općine Trpanj 173.030,00 kn, što ukupno iznosi 442.284,00 kn.

Osim navedenih odlagališta, pet odlagališta na području četiri općine (Janjina, Mljet, Orebić i Župa dubrovačka) su sanirana i zatvorena od 2005. do 2009., za što je Fond isplatio 5.927.310,00 kn, a navedene općine 2.093.827,00 kn, što ukupno iznosi 8.021.137,00 kn. Fond je doznačio općinama 6.024.782,00 kn, od čega je za sanaciju i zatvaranje odlagališta utrošeno 5.927.310,00 kn, a za više doznačena sredstva je zatražen povrat od Općine Janjina u iznosu 97.472,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije odlagališta komunalnog otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada
na području Dubrovačko-neretvanske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	GRABOVICA	I. faza sanirana, II. faza u tijeku	4.496.087,00	15.576.483,00	0,00	20.072.570,00
	Grad Dubrovnik		4.496.087,00	13.977.393,00	0,00	18.473.480,00
	Općina Dubrovačko primorje		0,00	1.599.090,00	0,00	1.599.090,00
	Općina Konavle		0,00		0,00	
	Općina Mljet		0,00		0,00	
	Općina Župa dubrovačka		0,00		0,00	
2.	DUBRAVICA	I. faza sanirana, II. faza u pripremi	7.141.564,00	2.224.255,00	2.060.480,00	11.426.299,00
	Grad Metković		6.125.549,00	1.580.647,00	0,00	7.706.196,00
	Grad Opuzen		115.250,00	619.967,00	0,00	735.217,00
	Općina Kula Norinska		431.535,00	5.849,00	0,00	437.384,00
	Općina Pojezerje		272.330,00	7.708,00	0,00	280.038,00
	Općina Zažablje		196.900,00	10.084,00	0,00	206.984,00
3.	KOKOJEVICA	u tijeku	4.048.425,00	4.224.045,00	0,00	8.272.470,00
	Grad Korčula		0,00	2.847.392,00	0,00	2.847.392,00
	Općina Lumbarda		4.048.425,00	1.376.653,00	0,00	5.425.078,00
4.	LOVORNIK	u tijeku	2.856.550,00	598.482,00	0,00	3.455.032,00
	Grad Ploče		2.856.550,00	598.482,00	0,00	3.455.032,00
	Općina Slivno		0,00	0,00	0,00	0,00
5.	SITNICA	u tijeku	1.524.421,00	1.017.530,00	0,00	2.541.951,00
	Općina Blato		1.524.421,00	508.765,00	0,00	2.033.186,00
	Općina Vela Luka		0,00	508.765,00	0,00	508.765,00
6.	SOZANJ	u pripremi	241.522,00	161.015,00	0,00	402.537,00
	Općina Lastovo		241.522,00	161.015,00	0,00	402.537,00
7.	UGRINOVICA	u pripremi	604.878,00	221.243,00	0,00	826.121,00
	Općina Smokvica		604.878,00	221.243,00	0,00	826.121,00
8.	VINOŠTE	u pripremi	180.970,00	180.970,00	0,00	361.940,00
	Općina Trpanj		180.970,00	180.970,00	0,00	361.940,00
Ukupno			21.094.417,00	24.204.023,00	2.060.480,00	47.358.920,00

Odlagalište Grabovica se nalazi u brdovitom predjelu 25 km sjeverozapadno od Dubrovnika, u blizini naselja Osojnik, na nadmorskoj visini 400 m, udaljeno 4,7 km od izvorišta rijeke Omble. Odlagalište je 2002. dobilo lokacijsku dozvolu, a 2003. i građevinsku dozvolu. Otpad se odlaže od 1982. Stari dio odlagališta površine 1,5 ha je saniran, a izgrađen je novi dio odlagališta površine 2,5 ha.

Prema rješenju nadležnog ministarstva, odlagalište se može koristiti pet godina odnosno do popune kapaciteta. Na odlagalište se odvozi otpad koji se skuplja u pet lokalnih jedinica (Grad Dubrovnik, općine Dubrovačko primorje, Konavle, Mljet i Župa dubrovačka) s ukupno 62 781 stanovnika. Planom gospodarenja otpadom je planirano zadržati odlagalište u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, a potom će se sanirati i istražiti mogućnost odlaganja i izgradnje reciklažnog dvorišta za inertni građevinski otpad. Odlagalište se kontinuirano sanira.

Odlagalište Dubravica se nalazi u udolini na krškom terenu uz županijsku cestu Metković-Mlinište-državna granica s Bosnom i Hercegovinom, tri kilometra jugoistočno od Metkovića, jedan kilometar od naselja Dubravica. Lokacija je određena za odlaganje otpada rješenjem bivše općine Metković iz 1962. Površina odlagališta je 2,5 ha. Odlagalište ima kazetu za zbrinjavanje azbesta. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja u četiri lokalne jedinice (gradovi Metković i Opuzen te općine Kula Norinska i Zažablje) koje imaju ukupno 22 547 stanovnika. Odlagalište je sanirano na temelju građevinske dozvole izdane 2007. U 2009. je završena I. faza sanacije odlagališta koja je obuhvatila saniranje starog otpada i izgradnju plohe za odlaganje novog otpada, nakon čega je odlagalište dobilo uporabnu dozvolu. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega će se obaviti II. faza sanacije, zatvaranje te prenamjena u pretovarnu stanicu i reciklažno dvorište.

Odlagalište Kokojevica se nalazi 2,5 km sjeverozapadno od naselja Lumbarda na otoku Korčuli. Udaljeno je 500 m od naselja i 300 m od mora. Otpad se odlaže od 1970. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Korčule i općine Lumbarda koji imaju ukupno 6 876 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, ali nema građevinsku ni uporabnu dozvolu. S obzirom da se s odlagališta procijedne vode brzo dreniraju u more, ova se lokacija smatra nepogodnom. Odlagalište se sanira, a nakon sanacije je predviđeno zatvaranje. U ožujku 2014. je pribavljena potvrda glavnog projekta za sanaciju i zatvaranje odlagališta.

Odlagalište Lovornik se nalazi 6 km zapadno od grada Ploče te 500 m od naselja Bačina i Baćinskih jezera, neposredno uz Jadransku turističku cestu. Lokacija predstavlja dvije spojene vrtače, smještene na krškom terenu obraslom makijom. Otpad se odlaže od 1970. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Ploče i općine Slivno koji imaju ukupno 12 134 stanovnika te općine Gradac (naselja Gradac i Drvenik) iz susjedne Splitsko-dalmatinske županije. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, ali nema građevinsku dozvolu. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega se planira sanirati i organizirati kao pretovarnu stanicu.

Odlagalište Sitnica se nalazi na otoku Korčuli, zapadno od mjesta Blato i istočno od uvale Potirna, uz cestu Vela Luka-Blato. Udaljeno je 4 km od naselja Blata i Vela Luke, neposredno uz turistički dio uvale Karbuni. Otpad se odlaže od 1980. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općina Blato i Vela Luka koje imaju ukupno 7 730 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. U tijeku je izrada novelacije projekta pred početak sanacije, nakon čega se planira organizirati kao pretovarna stanica.

Odlagalište Sozanj se nalazi na otoku Lastovo, neposredno uz glavnu otočnu cestu u šumskom području, udaljen 200 m od mora. Odlagalište nema lokacijsku, građevinsku ni uporabnu dozvolu. Na odlagalište se odlaže otpad od 1976., koji se skuplja u naseljima na otoku Lastovo koja imaju 792 stanovnika. U kolovozu 2013. je dobivena potvrda Glavnog projekta sanacije i zatvaranja odlagališta, prema kojem su troškovi sanacije odlagališta procijenjeni u iznosu 11.825.857,00 kn.

Odlagalište Ugrinovica se nalazi na otoku Korčuli na području općine Smokvica. Površine je 1 ha. Okruženo je borovom šumom. Otpad se odlaže od 1960. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Smokvica koja ima 916 stanovnika. U planu je sanacija i zatvaranje odlagališta. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu i izrađen je parcelacijski elaborat. U tijeku je rješavanje imovinskopravnih odnosa, nakon čega slijedi izrada glavnog projekta sanacije i zatvaranja odlagališta.

Odlagalište Vinošte se nalazi na poluotoku Pelješcu, 2,5 km istočno od naselja Trpanj. Udaljeno je 200 m od mora. Otpad se odlaže od 1975. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Trpanj koja ima 721 stanovnika. Odlagalište nema lokacijsku, građevinsku ni uporabnu dozvolu. S obzirom da se s odlagališta procijede vode brzo dreniraju u more, ova se lokacija smatra nepogodnom. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega se planira sanirati i zatvoriti.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Dubrovačko-neretvanske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Dubrovačko-neretvanske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Dubrovnik	18	12	406.959,00	1.316.363,00	1.723.322,00
2.	Grad Korčula	8	8	30.000,00	219.000,00	249.000,00
3.	Grad Metković	6	5	0,00	0,00	0,00
4.	Grad Opuzen	5	5	182.447,00	273.670,00	456.117,00
5.	Grad Ploče	20	12	97.425,00	97.425,00	194.850,00
6.	Općina Blato	3	3	51.000,00	34.000,00	85.000,00
7.	Općina Dubrovačko primorje	7	7	620.073,00	265.745,00	885.818,00
8.	Općina Janjina	0	0	0,00	0,00	0,00
9.	Općina Konavle	1	1	67.970,00	82.030,00	150.000,00
10.	Općina Kula Norinska	1	1	238.000,00	0,00	238.000,00
11.	Općina Lastovo	0	0	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Lumbarda	0	0	0,00	0,00	0,00
13.	Općina Mljet	6	6	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Orebić	2	2	0,00	80.125,00	80.125,00
15.	Općina Pojezerje	5	5	878.867,00	373.967,00	1.252.834,00
16.	Općina Slivno	4	2	0,00	219.591,00	219.591,00
17.	Općina Ston	3	3	642.818,00	417.608,00	1.060.426,00
18.	Općina Smokvica	0	0	0,00	0,00	0,00
19.	Općina Trpanj	0	0	0,00	0,00	0,00
20.	Općina Vela Luka	0	0	0,00	0,00	0,00
21.	Općina Zažablje	3	0	0,00	0,00	0,00
22.	Općina Župa dubrovačka	1	1	535.358,00	229.439,00	764.797,00
Ukupno		93	73	3.750.917,00	3.608.963,00	7.359.880,00

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 3.750.917,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 3.608.963,00 kn, što ukupno iznosi 7.359.880,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Sanaciju i čišćenje svih divljih odlagališta na području grada Metkovića su obavili građani i javna vatrogasna postrojba. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (dva zaposlenika Upravnog odjela za zaštitu okoliša i prirode) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (od 250 do 300 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenici županijskog odjela sami upisuju podatke u registar. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije ne raspolazu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitim gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Dubrovačko-neretvanske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije.

Nadležno upravno tijelo u Dubrovačko-neretvanske županiji je bio Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, a od početka 2014. je Upravni odjel za zaštitu okoliša i prirode.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 15 jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, samo je pet jedinica lokalne samouprave sastavljalo godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Grad Dubrovnik je sastavio izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012., koje je usvojeno na gradskom vijeću u travnju 2013. i objavljeno na mrežnoj stranici. Također, općine Dubrovačko primorje i Slivno su sastavile izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012., koja su usvojena na općinskim vijećima, ali nisu objavljena u službenom glasilu. Dubrovačko-neretvanska županija je sastavila izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. u travnju 2014.

Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. su sastavili gradovi Dubrovnik, Korčula i Metković, a nakon usvajanja izvješća su dostavljena Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom
u jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Dubrovnik	2012. i 2013.	DA	DA
2.	Grad Korčula	2013.	NE	NE
3.	Grad Metković	2013.	DA	DA
4.	Grad Opuzen	-	NE	NE
5.	Grad Ploče	-	NE	NE
6.	Općina Blato	-	-	-
7.	Općina Dubrovačko primorje	2012.	DA	NE
8.	Općina Janjina	-	-	-
9.	Općina Konavle	-	NE	NE
10.	Općina Kula Norinska	-	-	-
11.	Općina Lastovo	-	NE	NE
12.	Općina Lumbarda	-	NE	NE
13.	Općina Mljet	-	NE	NE
14.	Općina Orebić	-	NE	NE
15.	Općina Pojezerje	-	-	-
16.	Općina Slivno	2012.	DA	NE
17.	Općina Ston	-	-	-
18.	Općina Smokvica	-	NE	NE
19.	Općina Trpanj	-	NE	NE
20.	Općina Vela Luka	-	-	-
21.	Općina Žažablje	-	NE	NE
22.	Općina Župa dubrovačka	-	-	-

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Dubrovačko-neretvanskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Također, predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Dubrovačko-neretvanska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijekom otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijekom otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja. Prema planu, nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su također svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, s tim da nisu odredile tijelo koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom, osim Grada Dubrovnika, koji je posebnom odlukom imenovao Operativno stručno tijelo koje će nadzirati i pratiti ostvarivanje plana gospodarenja otpadom i redovno izvještavati o provedenim aktivnostima na izvršavanju plana gospodarenja otpadom i Grada Metkovića gdje nadzor obavlja Upravni odjel za gospodarstvo.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Zaključiti dodatke Ugovoru o izgradnji i korištenju budućeg centra za gospodarenje otpadom kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, sanaciju i zatvaranje odlagališta te za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada, s obzirom da je količina otpada koja se odlaže na odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.
- S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Dubrovačko-neretvansku županiju te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., predlaže se poduzeti radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- Uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta.

Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- Sastavljati izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.
- Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Dubrovačko-neretvanske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Grad Ploče je u ožujku 2014. donio izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom usklađene s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a Plan gospodarenja otpadom Općine Ston je u završnoj fazi izrade. Općina Blato navodi da je u lipnju 2014. donijela Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2007. do 2015. i objavila ga u službenom glasilu te da je u pripremi izrada plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Općina Župa dubrovačka je pristupila izradi Plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Vezano uz suglasnost na plan gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, koju prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom daje županijski upravni odjel zadužen za zaštitu okoliša, Dubrovačko-neretvanska županija navodi da nije u mogućnosti davati suglasnost na plan gospodarenja otpadom gradova i općina s obzirom da Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske prema odredbama navedenog Zakona nije donesen.

Grad Dubrovnik navodi da je tijekom 2014. nabavio 100 kontejnera i 100 kanti za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada te 200 kompostera koje je podijelio domaćinstvima. Također, nabavio je komunalno vozilo za skupljanje komunalnog otpada na otocima, čiju nabavku je djelomično financirao Fond. Nadalje, navodi da je u travnju 2014. donio izmjene i dopune Prostornog plana Grada Dubrovnika kojim su određene lokacije za dva reciklažna dvorišta. Grad Ploče je nabavio 123 kontejnera za odvojeno prikupljanje papira, stakla i plastike koje će postaviti na određene lokacije kada se riješi način daljnjeg zbrinjavanja navedenog otpada. Općina Lumbarda je započela postupak nabave komunalne opreme za odvojeno prikupljanje otpada, koje će 60,0 % financirati Fond, dok je Općina Župa dubrovačka uspostavila osam zelenih otoka te se prijavila na javni poziv Fonda za sufinanciranje nabavke kompostera.

Grad Dubrovnik navodi da kontinuirano provodi sanaciju divljih odlagališta i odlagališta Grabovica te je u tijeku raspisivanje javnog natječaja za nastavak radova u vrijednosti 6.000.000,00 kn. Grad Ploče navodi da je uputio zahtjev Fondu za povećanjem udjela sufinanciranja za sanaciju odlagališta otpada Lovornik, kako bi se lakše mogao planirati završetak sanacije, te zahtjev za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije za reciklažno dvorište. Općina Lastovo je izradila glavni projekt za sanaciju odlagališta otpada Sozanj te je u veljači 2014. zaključen dodatak ugovoru o korištenju sredstava Fonda i sufinanciranju sanacije odlagališta otpada Sozanj. Općina Lumbarda je s Gradom Korčulom i Fondom u kolovozu 2014. zaključila dodatak ugovoru o sanaciji odlagališta otpada Kokojevica, prema kojem će Fond sufinancirati 75,0 % troškova sanacije.

Vezano uz donošenje izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, Dubrovačko-neretvanska županija navodi da je Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. doneseno koncem travnja 2014. i objavljeno u službenom glasilu.

Također, navodi da će Dubrovačko-neretvanska županija prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, nakon što bude donesen Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i propisan sadržaj izvješća, pravodobno dostavljati objedinjena izvješća nadležnom Ministarstvu i Agenciji. Grad Korčula navodi da je Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. izrađeno sa zakašnjenjem i usvojeno u lipnju 2014. te dostavljeno nadležnom Ministarstvu i Agenciji. Općina Lumbarda je izradila Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. i dostavila općinskom vijeću na usvajanje, koje ga nije prihvatilo.

Dubrovačko-neretvanska županija u očitovanju navodi da učinkovitost gospodarenja otpadom ovisi o činjenicama na koje ne može utjecati, te posebno ističe potrebu da nadležno Ministarstvo osigura pravne okvire i provedbene propise te da se donese Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Općina Lumbarda navodi da pri gospodarenju otpadom najveći problem predstavlja nepostojanje županijskog centra za gospodarenje otpadom, a Općina Župa dubrovačka navodi da je pri izgradnji i realizaciji županijskog centra za gospodarenje otpadom potrebno aktivno uključivanje svih jedinica lokalne samouprave kako bi se u skladu s očekivanim količinama otpada definirala tehnologija postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada te realno utvrdila cijena koštanja usluge gospodarenja otpadom za korisnike usluga.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju uspostave učinkovitog sustava gospodarenja otpadom donijeti plan gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Poduzet će aktivnosti za postupno smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na način da će provoditi mjere i radnje za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, krupnog otpada, zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te za izgradnju kompostana i reciklažnih dvorišta.

Također navode da će poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja odlagališta do izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom, poduzimati mjere sanacije svih postojećih divljih odlagališta i uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta.

Za potrebe nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske navode da će pravodobno osigurati pouzdane podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom i druge podatke kako bi objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora i učinkovitijeg upravljanja sustavom. Nadalje navode da će u cilju podizanja svijesti o odgovornom prikupljanju i odlaganju otpada provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će pravodobno izraditi i donijeti godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom na propisani način, te ih objaviti i dostaviti nadležnim subjektima.